ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของรูปแบบการเคลื่อนย้ายแรงงาน เกษตร : การศึกษาเปรียบเทียบบ้านโนนทอง และบ้านโนนละลม ตำบลชุมพวง อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อผู้เชียน

นายพรสมิทธิ์ ฉายสมิทธิกูล

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาภูมิศาสตร์

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ศาสตราจารย์ ดร.มนัส สุวรรณ ประธานกรรมการ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิตยา ประพุทธนิติสาร กรรมการ
 รองศาสตราจารย์ ดร.ลือชัย จุลาสัย กรรมการ

าเทคิดย่อ

การศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของรูปแบบการเคลื่อนย้ายแรงงานเกษตร :
การศึกษาเปรียบเทียบบ้านโนนทองและบ้านโนนละลม ตำบลชุมพวง อำเภอชุมพวง จังหวัด
นครราชสีมา เป็นการวิจัยสนามและการวิจัยเอกสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบเชิง
พื้นที่ของกระบวนการเคลื่อนย้ายแรงงาน เพื่อศึกษาปัจจัยทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม กับ
การเคลื่อนย้ายแรงงานเกษตร และเพื่อแสดงแนวทางลดการเคลื่อนย้ายแรงงานเกษตรให้ออก
นอกพื้นที่ให้น้อยลง ข้อมูลที่ได้จะใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ จากประชากรตัวอย่าง จาก 2
หมู่บ้านที่เป็นตัวแทนกลุ่มซึ่งมีการเคลื่อนย้ายออกสูงสุด และต่ำสุดของจังหวัดนครราชสีมา คือบ้าน
โนนทอง จำนวน 50 ราย บ้านโนนละลม 30 ราย รวมทั้งสิ้น 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.0 ของ
แรงงานที่ย้ายออกทั้งตำบลชุมพวง การวิเคราะห์ข้อมูลจะกระทำโดยการแจกแจงความถี่และการ
หาอัตราส่วนร้อยละในรูปของตารางไชว้

ผลการศึกษาพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในรูปแบบของการเคลื่อนย้ายแรงงานทั้งสอง หมู่บ้าน โดยพบว่าพื้นที่ศึกษามีรูปแบบการเคลื่อนย้ายแรงงาน 2 รูปแบบ คือ การเคลื่อนย้ายภาย ในภูมิภาคและการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างภูมิภาค ซึ่งทั้ง 2 รูปแบบนี้จะเป็นการย้ายจากชนบท สู่เมืองร้อยละ 90.0 และเป็นการเคลื่อนย้ายจากชนบทสู่ชนบท ร้อยละ 10.0 และมีกระแสการ เคลื่อนย้ายออกสู่ทั้ง 6 ภูมิภาค โดยภาคกลางเป็นพื้นที่รองรับแรงงานสูงสุดถึงร้อยละ โดยกรุงเทพมหานครจังหวัดเดียว รับย้ายแรงงานร้อยละ 72.4 รองลงไปตามลำดับ คือ การ เคลื่อนย้ายภายในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการซ้ายสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ร้อยละ 4.0 ย้ายสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ร้อยละ 6.0 ย้ายเข้าสู่ภูมิภาคตะวันตก ร้อยละ 4.0 ย้ายเข้าสู่ภาคเหนือและภาคตะวันออก คิดเป็นร้อยละ 3.0 เท่ากัน ส่วนภาคใต้จะ มีแรงงานย้ายเข้าน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 1.0 และพบว่า ตัวแปรทางเศรษฐกิจมีผลต่อการเคลื่อน ข้ายแรงงานมากที่สุดถึง 8 ตัวแปร รองลงไปคือ กลุ่มตัวแปรทางกายภาพ และกลุ่มตัวแปรทาง สังคม จะมีผลต่อการเคลื่อนซ้ายแรงงานเกษตร กลุ่มละ 5 ตัวแปร และ 4 ตัวแปรตามลำดับ กล่าวได้ว่าการศึกษาครั้งนี้จะสอดคล้องกับสมมุติฐานการศึกษาคือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคมและ กายภาพมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเคลื่อนย้ายแรงงานเกษตร โดยปัจจัยทางเศรษฐกิจจะมีความ สัมพันธ์สูงสุด

การแก้ปัญหาเพื่อลดการเคลื่อนย้ายแรงงานเกษตรออกนอกพื้นที่ จึงจำเป็นต้องให้ความ สำคัญกับทุกปัจจัย หรือทุกตัวแปรที่เกี่ยวข้องไปพร้อม ๆ กัน โดยความร่วมมือของแรงงานในท้อง ถืนและหน่วยงานจากภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของแรงงาน เกษตรในพื้นที่ต่อไป

Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved Research Title

The Spatial Analysis of Agricultural Labor's

Movement: A Comparative Study of Ban

Non-Thong and Ban Non-Lalom, Tambon Chum Phuang

Amphoe Chum Phuang, Changwat Nakhon Ratchasima

Author

Mr. Pornsmith Chaysmittikul

M.S. (Geography)

Master of Science in Geography

Examining Committe

Prof. Dr. Manat Suwan Chairman
Assist.Prof.Nitaya Prabbudhanitisarn Member
Associate Prof. Dr. Luechai Chulasai Member

Abstract

The Spatial Analysis of Agricultural Labor's Movement: A Comparative Study of Ban Non-Thong and Ban Non-Lalom, Tambon Chum Phuang Amphoe Chum Phuang, Changwat Nakhon Ratchasima was a field observation and a documental review research. The purposes of this thesis were to study the spatial pattern of the labor movements, to study the physical, economic and social factors effecting the agricultural labor movements, and to propose ways in the reduction of agricultural labor movements. The data were collected by questionnaires and interviews. The subjects used in this study represented the highest and lowest labor emigration of changwat Nakhon-Ratchasima

Which consisted of 80 people, 50 people from Ban Non-Thong and 30 people from Ban Non-Lalom. The overall emigrated labor of Tambon Chum Puang was 7.0 percent. Frequency distribution and percentage distribution plotted in crosstap were employed in data analysis.

The study revealed that there was no significant difference in labor movement pattern of the 2 villages two labor movement patterns found were the movements within the region and the among the regions. The two movement movements patterns from the rural to the urban having 90 percent movement frequency and the movement from the rural to the rural had 10 percent movement frequency. The movements fluctuated within the 6 regions. The Central region received the highest labor movement of 79 percent, especially Bangkok per se received 72.4 percent of labor movements. Second. 4 percent of the labor movements within the North region moved to the upper North Eastern region and 6 percent of movements moved to the lower North Eastern region. 4 percent of labor movements moved to the Western region and 3 percent of the labor movements moved to the Northern and Eastern region equally white Southern region had the least labor movements, having only 1 percent. The study also revealed that the economic factor had the influence on the labor movements having 8 concerning variables white physical and social factors had 5 and 4 concerning variables This study could be said to be consistent to respectively. educational hypothesis i.e. the economic factors the social factors and the physical factors had relationships with the agricultural labor

movement patterns at the same time the economic factors proved to be storngly related to the pattern.

In order to reduce the agricultural labor emigration, it is necessary to give prime importance to every factors concerned, together with the help of the local labors, copperation, inculding the governmental and private vectors' responsibility in the area to develop the lifestyle of the agricultural labors.

